

מסורת הש"ס

(א) לקמן פה. (יודק ס:), (ב) וְלִי לְקוֹתִי עֲדוּן], (ג) וְלִי לְרֵאָה, (ד) וְעֲרִיבִין (ה) וְנִסְכָּא: משומד], (ו) וְלַעֲלִי יֵג:], (ז) וְלַעֲלִי טו: וְסֵם נִסְמָן], (ח) וְדִנְרִים יו], (ט) כִּסָּא: למשמד,

תורה אור השלם
1. בִּי יִרְחַק מִפֶּן הַמִּקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יי אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹם שְׁמוֹ שָׁם וְהַבְּחַת מִבְּקֶרֶךְ וּמִצָּאנֶךָ אֲשֶׁר יָתַן יי לָךְ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְהַכְלִיט בְּשִׁעְרֶיךָ כְּבֵל אֶת־נִפְשְׁךָ:

דברים יב כא
2. וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יי וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אֹהֶל הַבְּרִית אֶת הָדָם וְיָרִיקוּ אֶת הָדָם עַל הַמִּזְבֵּחַ כִּי־בֶן אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וִירָקָא א הַיְּהוָה וּבָקָר וְשָׁחַט לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם אֵם אֵת כֹּל דָּגֵי הַיָּם וְיִסָּס לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם:

במדבר יא כב
4. אַךְ כַּאֲשֶׁר יִצְאֵל אֶת הַצִּבִּי וְאֵת הָאֵיל כֹּן תֹּאכְלֵנּוּ וְהִטְמַת וְהִטְדֹּר וְיִקְרֹוּ יִצְבֻּלֵנּוּ:

דברים יב כב
5. וּבְחֵם מִלֵּאִים כָּל טוֹב אֲשֶׁר לֹא מִלֵּאת וּבִרְתָּ הַחוֹבִים אֲשֶׁר לֹא חֲבַת כְּרִמִּים וְחִים אֲשֶׁר לֹא נִשְׁעַת וְאִכְלַת וְשָׁחַט: דברים יא יא

הנהגות מהר"ב רנשבורג

א גמ' אברי בשר נחירה שכינסו יסראל עמון לארץ. ג"ב עיין ספר חורב הכסף דף קיד ע"ב ע"ג על זה:

עיוי רש"י

בקוב"ש, כתלי חזיר מלוחים.

מוסף רש"י

בין בראש הגג בין בראש הספינה. ואש"נ דמן אין שוחטין לא לתוך ימים ולא לתוך נהרות, דלא שוחט, ולא לתוך כלים דלא יתמו הואיל ומקבל את הדם לוורקן ונעזות סוככים הוא צריך, אפילו הכי כדאש הגג שוחטין ואין שוחטין לשמא יאמרו לנצח השמים עולה לשחוט, או אם מקבל ככלי הכל יודיען שאי אפשר לו לטעף את הגג ואין כאן משד ובספינה נמי הכל יודיעם דמיון דבספינה הוא על כרמו הוא שוחט לתוך הים, שאי אפשר לו לטעף את הספינה (ועי' יא).

וכל שכן השטא. כשגלו: **לאסור להם בשר נחירה**. כדכתיב בזההוא

קרא דכי ירחק ממך המקום וגו' וזבחתי מבקרך ומנאנך וגו':

שפתהלה. במדבר: **הסור להם בשר נחירה**. מהאי קרא נפקא ליה

דכתיב כי ירחק וזבחתי מכלל דעד השטא לא נטעו על הזניחה:

ועכשיו שגלו. רב יוסף קאמר ליה:

בשר טאוו לא איתסר כלל. וקרא ואל

פתח אהל מועד לא הביאו (ויקרא יז)

בנקדים כתיב והאי דכתיב (דברים

יב) בכל אות נפשך תאכל בשר לאו

לאורויי היתירא בצצר תאוו אהא

אלא כדדריש ליה רבי אלעזר בן

עזריה צפרק כסוי הדם (לקמן דף

פד.) לימדה תורה דרך ארץ שלא

יאלכ אדם בשר אלא למיאזון וכי

ירחק וזבחתי בא להזהיר על השחיטה

כשינסכו לארץ ואש"ג דקרא צפסולי

המוקדשין שנפדו על ידי מומינן משמעי

כדמוקמינן בצבורות (דף לב.) אפילו

הכי גמרינן חולין מניייהו כדאמרינן

בפ"ב (לקמן דף מה.) מקיש צבי ואיל

לפסולי המוקדש' מה פסולי המוקדשים

בשחיטה אף צבי ואיל בשחיטה וצבי

ואיל חולין נייהו: **בשר נחירה לא**

איסחרי כלל. הילכך לא תלה הכחוז

בציאת הארץ אלא היתר בשר תאוו

וזניחה דכתיב בזהאי קרא לאו בציאת

הארץ נתלית אלא אורחא דקרא

למכתב זניחה באכילת בשר אי נמי

למאי דדרשינן בצבורות (דף טו.) וזבחתי

ואכלתם] אין צפסולי המוקדשין שנפדו

אלא היתר זניחה ואכילה ולא גמח

ועבודה אי נמי לאסור שחיטת חולין

בצורה כדדרשינן ליה בנקדושין (דף

ט.) כי ירחק וזבחתי כריחוק מקום אהא

זובח ואי אהא זובח בקירוב מקום:

ושחט. אלמא נטעוו על השחיטה

בזהל מועד שבמדבר: **ונתננלה**.

כגון על ידי פגימת סכין או שהייה

או דרסה: **והנוחר**. מדעת. ולשון

נחירה שקורעה לאורכה מנחירה ועד

החזה: **והמעקר**. סימנין. וזחיה

קאי דטעונה כסוי כגון צבי ואיל:

פטור מלכסות. דכתיב ויקרא יז אשר יאכל

ושפך וכסה בראוי לאכילה הכחוז

מדבר. ואפילו מאן דמחייב כסוי

בשוחט ונמלאת טרפה הכא מודה

דשחיטה מיהא צעינן דגמר שפיכה

שפיכה משחוטני חוץ והתם שחיטה

כתיב צפרק כסוי הדם (לקמן דף פה.): **אלא לר' עקיבא**. על כסוי הדם במדבר נטעוו ונחירתן היתה שחיטתן והנוחר בזמן הזה נמי נצעי

כסוי: אך כאשר יאכל. עכשיו צבי ואיל בטומאה כן תאכלנו לבקר ולאן משתכנסו לארץ שאש"פ שאני מטעינן שחיטה לחולין משתכנסו

לארץ כקדשים של עכשיו אין צריכין ליאכל בטהרת הקודשא אלא כצבי ואיל של עכשיו שהטמא והטהור אוכלין בקערה אחת. אלא לר' ישמעאל

כו': כי אסר רחמנא. בשר תאוו במדבר: **שהניסו ישראל**. אליצא דר' עקיבא מהו לאוכלן אחר כניסתן טמי אמרינן כי אסר רחמנא בשר

נחירה לאחר ביהא הני מיילי לנחור אחרי כן לאכול אצל הנחורות וצאות מן המדבר הואיל ובשעת נחירתן היתר היתה תו לא ממסרי או דלמא

לא שגא. ודרוש וקבל שכר הוא שצריכין אנו לעמוד על האמת ואש"פ שכבר עבר: **כתלי דחזירי**. חזירים יבשים שקורין בקוב"ש: **וצהים מלאים**

כל טוב וגו'. סיפיה דקרא ואכלת ושבעת: **ואלא לאחר מנאן**. דהיינו בשבע שחלקו דלא שרא להו רחמנא טומאה אלא בשעת שלל דכתיב

(דברים כ) ואכלת את שלל אויביך וגו'. שבע שנים כבשו ושבע שנים חלקו כדאמר' צפרק אין נערכין (ערכין דף קב:) **שלל של עוזבי כוכבים**.

דכתיב (דברים י) אשר לא מלאת וכתיב נמי את שלל אויביך: **שנים הכל שוחטין**. ומוקמת לה בנשחטין כדאמרן נח:] הכל טעונים שחיטה ואש"פ עוף:

ולעולם שוחטין. נמי מוקמת ליה כדאמרן [שם] דאשמעינן דאש"פ שגלו לא חזרו להיתירן הראשון ואין בשר נאכל אלא בשחיטה: **וכי טימא בין**

בזור כו'. דלאו בנשחטין אהא לאורויי אלא בשוחטין: **אלא אמר רבא**. כולה בשוחטין והכל שוחטין תרתי דתני במתני': **חדא לכופי וחדא**

למומר]. כדאמרן בריש פירקין (דף א.) **בין צלינא**. כשאבוקא כנגדו כדאוקימנא (לעיל דף יא:) **בין בראש הגג**. ולא חיישינן דלימרו לנצח

השמים עולה לשחוט: **בין בראש הספינה**. ואש"ג דמתן לקמן(דף מה.) אין שוחטין לתוך ימים בראש הספינה שרי דמוכחא מילתא דלנקר

ספינתו הוא צריך: **פגם ושדר פגם ושדר**. עשה בסקינן פגימות הרבה שאינן דומות זו לזו ושדר לא"י לידע איזו אסורה ואיזו כשרה כן

עשה פעמים ושלש: **שלחו ליה**. סימן זה יהא לך בפגימות: **כמגירה שנינו**. שפגימותיה מכוונות לעומקן ויש לפגם שני עוקצ'ים ויבשאתה

מוליך כפרקן מסוף הסכין לראשה כפרקן חוגרת צעוקן של גד הראש וכשאתה צודק מראשה לסופה יאפרקן חוגרת צעוקן של סופה:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

יז.

ובל שכן השתא דארחיקו דהו זיבוא. לספרים דגרסי צאלו הן

הלוקין (מסות דף יט.) לעולם לא קידשה לעמיד לצא אס כן

לר' ישמעאל הותרו הצמות וקשה דאס כן מאי קאמר הכא לר' ישמעאל

דארחיקו להו טפי אדרבה אקריצו להו טפי כיון דהותרו הצמות:

רבי עקיבא סבר בשר תאוו לא

איתסר כלל. תימה מנא ליה

הא דלמא מר אמר חדא ומר אמר

חדא ולא פליגי וי"ל אי לרבי עקיבא

מיתסר בשר תאוו אס כן היכי

הותרה להם בשר נחירה דנקדים

מודה דצעיא שחיטה כדמשמע בסמוך

ואי צצצי ואיל הא בקרא דדרשינן

מיניה היתר נחירה כתיב בקר ולאן

דכתיב כי ירחק ממך וזבחתי מבקרך

ומנאנך מכלל דמעיקרא לא צעו

זניחה ומיזו קשה דהו ליה לאוקומי

קרא דהיתר נחירה בצעלי מומין דלא

חוז להקרצה: **ב' אישתרי שלל של**

עובדי כוכבים וידהו לא אישתרי. לא

גרסינן או דלמא לא שגא דהלשון היה

משמע שהיה מסתמך אי אישחרי כחלי

דחזירי דידהו אי לא זה אינו דמתתה

לא נסתפק מכתלי דחזירי דידהו או

צמה שנחרו כשצאו אלא צמה שנחרו

במדבר ביהתר והש"ס הקשה לו דלפי

דבר טמא אשחרי להו כלומר דאפילו

לנחור בתחלה הם מותרים כל שכן

מה שנחרו קודם ומשני דלמא שלל של

עוצדי כוכבים אישחרי להו ולא דידהו

ולכן אסור לנחור והשתא שפיר

מיצעיא לן צמה שנחרו ביהתר:

כאן

שרי כי אסר רחמנא בהמה דחויא להקרבה אבל חיה דלא חויא להקרבה

לא אסר רחמנא בעי רבי ירמיה א' אברי בשר נחירה שהכניסו ישראל עמהן

לארץ מהו אימת אילימא בשבע שכבשו השתא דבר טמא אישתרי להו

דכתיב ^וובתים מלאים כל טוב ואמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב ^זכתלי

דחזירי בשר נחירה מבעיא אלא לאחר מכאן ואיבעית אימא לעולם בשבע

שכבשו כי אשתרי להו שלל של עובדי כוכבים דידהו לא אישתרי תיקו

אמר ^חרבה שנית הכל שוחטין ולעולם שוחטין בכל שוחטים מאי משנית

ליה וכי טימא בין בצור בין בזכוית בין בקרומית של קנה הא דומיא דהנך

קתני אי הנך בשוחטין האי נמי בשוחטין ואי הנך בנשחטין האי נמי בנשחטין

אלא אמר רבא הכל שוחטין ^טחדא לאתויי כותי וחדא לאתויי ישראל ^ימומר

^ילעולם שוחטין בין ביום בין בלילה בין בראש הגג בין בראש הספינה ^{יא}בכל

שוחטין בין בצור בין בזכוית בין בקרומית של קנה: חוץ ממגל קציר והמגירה:

אבוה דשמואל פגם ושדר פגם ושדר שלחו ליה כמגירה שנינו תנו רבנן

סכין

נצעי

שחטין הכל שוחטין

שחטין בבשחטין הכל

בשחיטה ואפי' עוף: אלא

אמר רבא הכל שוחטין

חדא לאיתחיי כותי וכו':

דתרין זמנין במתניתין

הכל שוחטין חד בתחלת

הפרק וחד הכא. לעולם

שוחטין כו' כלומר וכוילהו

תלתא מוקמינן בשוחטין:

חוץ ממגל קציר והמגירה

מגל קציר שישאל בלעז.

מגירה עשוי כמגל קציר

לחתוך חפציו: ואגרת

פסול וכו' (ל) בזה

ענין: מסכסכת מרוח

(א) נראה דל"ל משמי רוחות

בזה ענין מטוסכסת וכו'.

עין משפט ור מוצה

קבא א מיי' פ"ד מהל' שחיטה הל"ז [י"ח]:

שיטה מקובצת

א אין צריך לזכור בטהרת הקדש כקדשים אלא כצבי: **א** ודרוש וכו' ואש"פ שכבר עבר מי אמר' כי אסר רחמנא בשר נחירה לאחר ביאה ה"מ לנחור אח"כ ולאכול אבל הנחירות ובאות מן המדבר הואיל ובשעת נחירתן היתר היתה תו לא מוסידי או דלמא לא שגא הסי"ד ומה"ד כתלי דחזירי: **א** הרבור המתחיל אלא לאחר מכאן נחק כולו מש: **א** ויש לפגם שני עוקצים שבשאתה מוליך: **א** צפרק חוגרת בעוקץ של סופה. ג"ב וכתוב ס"י לשון קצר שהצפורן נכנסת בחור הפגימה ועוקצי הפגם מעכבין אותה לצאת לראשה של סכין ולא לסופה כך מצאתי בס' ישר מפי' רש"י ז"ל:

רבינו גרשום

בהמות ששוחט לצורכו שאם תאוו לאכול בשר אינו יכול לאכול עד שיקרי' אימורין משכנסו לארץ הותר להן בשר תאוו בלא אימורין: בשלמא לר' ישמעאל היינו דתנן השוחט ונתגבלה בידו כלומר דמערלם לא היתה נחירה במקום שחיטה לפיכך הנוחר פטור מלכסות אלא לר' עקיבא לא כבר היתה נחירה במקום שחיטה [ואמאי] פטורה מלכסות: אלא לר' ישמעאל צבי ואיל גופיהו וכו' כלומר מי הוכשרו בלא אימורין: כתלי דחזירי. חזירים יבשים שקורין בקוב"ש בלעז: שנית הכל שוחטין ולעולם שוחטין וכו' הכל שוחטין כהלכתא קמייאת אליבא דאמוראי לפולם שוחטין לר' ישמעאל כדאית ליה לר' עקיבא כדאית ליה: אי הנך בשוחטין וכו' כלומר [אין] מוקמת הני תרתי הכל שוחטין ולעולם שוחטין בבשחטין הכל בשחיטה ואפי' עוף: אלא אמר רבא הכל שוחטין חדא לאיתחיי כותי וחדא לאתויי ישראל ^ימומר ^{יא}לעולם שוחטין בין ביום בין בלילה בין בראש הגג בין בראש הספינה ^{יב}בכל שוחטין בין בצור בין בזכוית בין בקרומית של קנה: חוץ ממגל קציר והמגירה: אבוה דשמואל פגם ושדר פגם ושדר שלחו ליה כמגירה שנינו תנו רבנן **סכין**

(א) נראה דל"ל משמי רוחות בזה ענין מטוסכסת וכו'.